

คุณภาพชีวิตนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

น.ท. ปฎิรูป อยู่พรหม ร.น.

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ นาวาโท ปฏิรูป อยู่พรหม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ี ธีระเสนา)

วันที่...11...เดือน...เมษายน...พ.ศ...2560.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย คือ อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์ (อาจารย์ที่ปรึกษา) และ คณะกรรมการสอบทุกท่าน ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่งานบริการการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตลอดจนเพื่อน และพี่ ๆ ที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใยที่ร่วมทุกข์สุข ตลอดระยะเวลาการศึกษาและกราบขอบพระคุณบุพการีผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างกับผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอยนามไว้ ณ ที่นี้

ปฎิรูป อยู่พรหม

58930071: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; ปร.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ข้าราชการนายทหารชั้นประทวน/ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

ปฏิรูป อยู่พรหม: คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 (QUALITY OF LIFE AMONG NONCOMMISSIONED GOVERNMENT OFFICERS WORKING FOR AIR DEFENSE BATTALION 12) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุปราณี ธรรมพิทักษ์, ปร.ค. 73 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งกองทัพเรือ จังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามปัจจัยเกี่ยวกับสถานะภาพส่วนบุคคล 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ทั้งหมดจำนวน 290 นาย สถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 โดยรวมอยู่ในระดับกลาง ๆ เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ในแต่ละด้านจะเห็นว่า มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ในส่วนของด้านที่ยังไม่สมบูรณ์ ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยทั้ง 3 ด้านที่เหลือดังกล่าว ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ส่วนใหญ่มี คุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้าน แต่ละด้านอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ เหมือนกันทั้ง 3 ด้าน สำหรับการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 พบว่า อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมของครอบครัว ที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

58930071: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: QUALITY OF LIFE/ AMONG NONCOMMISSIONED GOVERNMENT
OFFICERS WORKING/ AIR DEFENSE BATTALION 12

PATIROOP YOOPROM: QUALITY OF LIFE AMONG NONCOMMISSIONED
GOVERNMENT OFFICERS WORKING FOR AIR DEFENSE BATTALION 12. ADVISOR:
SUPRANEE THAMMAPITHAK, D.P.A. 73 P. 2017.

The purpose of this study was to examine a level of quality of life among noncommissioned government officers working for Air Defense Battalion 12, Air Defense Regiment 1, Air and Coastal Defense Command Navy in Chon Buri Province. Also, this study aimed at comparing the level of quality of life among these officers as classified by personal factors. The subjects participating in this study were 200 noncommissioned government officers. The statistical tests used to analyze the collected data included percentage, means, standard deviation, and One-way ANOVA.

The results of this study revealed that the level of quality of life among noncommissioned government officers working for Air Defense Battalion 12 was at a moderate level. Specifically, the aspect of quality of life in relation to environment was rated at a good level. Also, the other three aspects of quality of life, including physical, mental health, and social integration were rated at a moderate level. Finally, based on the results from the comparisons, it was shown that there were no statistically significant differences in the level of quality of life among noncommissioned government officers who had different age, work rank, educational level, family status, work length, and amount of monthly family income.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของงานวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	7
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12	20
แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการและทหารกองประจำการ	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากร	34
เครื่องมือการวิจัย	34
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผลการวิจัย	61
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	68
ประวัติย่อของผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	องค์ประกอบ และการแบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต	37
2	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	39
3	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นยศ.....	39
4	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส	40
5	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	40
6	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุรับราชการ (นับจากวันที่เข้ารับราชการจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวน ปีเต็ม).....	41
7	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว	41
8	จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพัน ต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายชื่อจำนวน 7 ชื่อ (ด้านสุขภาพกาย).....	42
9	คะแนน จำนวนและร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพกาย	44
10	จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพัน ต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายชื่อจำนวน 6 ชื่อ (ด้านสุขภาพจิตใจ)	44
11	คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพจิตใจ.....	46
12	จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพัน ต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายชื่อจำนวน 3 ชื่อ (ด้านสัมพันธภาพทางสังคม).....	46
13	คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายชื่อจำนวน 8 ชื่อ (ด้านสิ่งแวดล้อม).....	48
15 คะแนน จำนวน และร้อยละ คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสิ่งแวดล้อม.....	50
16 คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รวมทุกด้าน (รวมจำนวน 26 ชื่อ).....	50
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ.....	51
18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ.....	52
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนก ตามระดับชั้นยศ	52
20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตาม ระดับชั้นยศ.....	53
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนก ตามสถานภาพสมรส.....	53
22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามสถานภาพ สมรส	54
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	55
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ รับราชการ.....	55
26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ รับราชการ.....	56
27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามรายได้ ครอบครัว.....	56
28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามรายได้ ครอบครัว.....	57
29 สรุปการทดสอบสมมติฐาน	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2	ผังการจัดหน่วย	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจของโลกมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ความเจริญทางเทคโนโลยี จึงเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการเตรียมคน เพื่อให้พร้อมในความเจริญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หลักสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ จะต้องให้ความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการ การฝึกอบรมความรู้ที่ทันสมัย รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการสร้างรากฐานของระดับการดำรงชีวิตของคนให้ดีขึ้นวัตถุประสงค์ของการวิจัยคุณภาพชีวิตที่ดีของกำลังพลจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานและความมั่นคงในชีวิต ความต้องการทางสังคม ความต้องการการยอมรับ และความต้องการสูงสุดในปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาคนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยทางด้านร่างกาย และปัจจัยทางด้านจิตใจ

กระทรวงกลาโหมเป็นองค์กรหนึ่งของรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา และช่วยเหลือกำลังพล ทั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน ลูกจ้าง และพลทหาร กองประจำการในสังกัด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีเกียรติและศักดิ์ศรี ทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มีนโยบายในการเร่งรัดปรับปรุง ด้านสวัสดิการ การบริการทางการแพทย์ การส่งเสริมการศึกษา และการฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ และรายได้ให้แก่กำลังพลและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งดูแลช่วยเหลือทหารผ่านศึก และครอบครัว เพื่อตอบแทนคุณความดีในการเสียสละต่อสังคมและประเทศชาติ

กองทัพเรือไทยหรือราชนาวีไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติการทางทหาร ในทะเล ลำน้ำ และพื้นที่บริเวณชายฝั่งของประเทศไทย กองทัพเรือมีจำนวนกำลังพลประจำการ เป็นลำดับ 2 (รองจากกองทัพบก) ซึ่งมีเรือรบ อากาศยาน และกำลังรบทางบก นับเป็นกองทัพเรือ ที่มีความสำคัญในลำดับต้นของภูมิภาคเอเชีย กองทัพเรือมีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชา สูงสุด โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดของกองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้บังคับบัญชา และอยู่ในสังกัดของกระทรวงกลาโหม มีพื้นที่ปฏิบัติการหลักทั้งในอ่าวไทย และทะเลอันดามัน ตามแนวเขตแดนระหว่างประเทศในทะเลความยาวกว่า 1,680 ไมล์ และตามแนวชายฝั่งความยาวกว่า 1,500 ไมล์ หน่วยต่าง ๆ ในสังกัด “กองทัพเรือมีหน้าที่เตรียมกำลัง กองทัพเรือในการป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพเรือตามอำนาจ

หน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ตลอดจนหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล” ซึ่งการปฏิบัติภารกิจของกองทัพเรือจะสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น กำลังพลหรือคนเป็นปัจจัยสำคัญ กองทัพเรือจึงต้องการกำลังพลที่มีความรู้ มีทักษะและมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน กล้าหาญเสียสละและมีคุณธรรม พร้อมทั้งจะอุทิศตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของชาติและประชาชน และถ้ากำลังพลมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี จะดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างมีความสุข มีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

กองทัพเรือ หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและช่วยเหลือนายทหาร ชั้นประทวน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีเกียรติ และศักดิ์ศรี ทั้งนี้ได้มีนโยบายในการปรับปรุงสวัสดิการ การบริการทางการแพทย์ การส่งเสริม การศึกษา และฝึกอาชีพ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ และรายได้ให้แก่กำลังพล และสมาชิกในครอบครัว ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ผลทางการปฏิบัติยังไม่เพียงพอ และไม่ทั่วถึง เพราะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัด ทางด้านงบประมาณของทางราชการ

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 นั้น เนื่องจากองค์การทางทหารนั้นมีรูปแบบการจัด โครงสร้าง หน้าที่ที่แน่นอนตายตัว มีลักษณะเป็นลำดับขั้น และมีบุคลากรจำนวนมาก ภารกิจของทหารนั้น เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติโดยตรง การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากร บุคคลในองค์การเป็นสำคัญในการที่จะปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทำให้ มีความน่าสนใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหาร งานวิจัยนี้จะทำให้ ผู้บังคับบัญชาทราบถึงระดับความคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหาร กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับภารกิจของกองทัพเรือและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

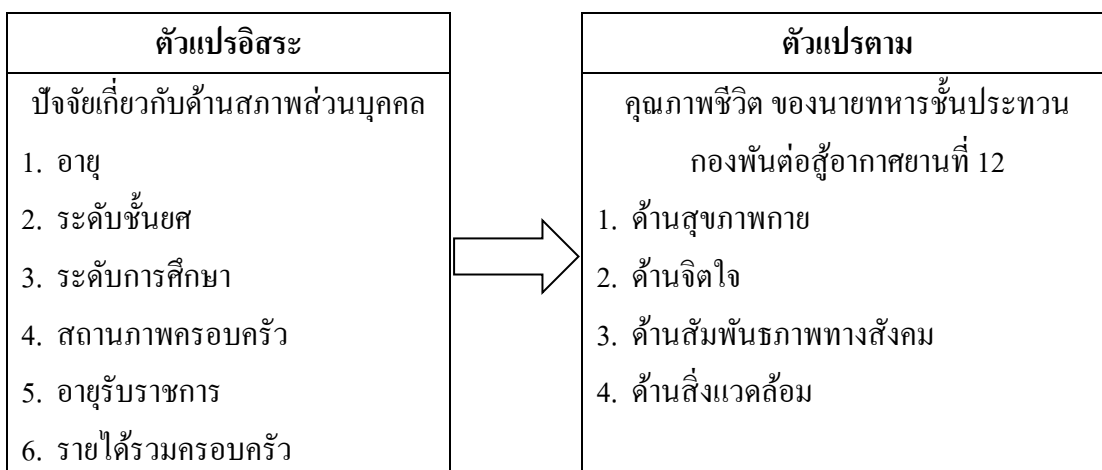
1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุ รับราชการ และรายได้รวมครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีอายุแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
2. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
3. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
4. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
5. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีอายุรับราชการแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
6. ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนที่มีรายได้รวมครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ที่ได้จัดทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิต เป็นเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ WHOQOL ฉบับ 26 ข้อ ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่พัฒนามาจากกรอบแนวคิดของคำว่า คุณภาพชีวิต โดยทั่วไป หมายถึง ภาวะความเป็นอยู่ที่ดี (Well being) ทั้งของตนเอง (ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ) และของสังคม ทั้งนี้ครอบคลุมไปถึง ความปลอดภัย สิทธิ และเสรีภาพอย่างไรก็ตาม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่ตรวจวัดได้ยาก ทั้งนี้ตัวตรวจวัดคุณภาพชีวิตมักเป็นเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับ ด้านจิตเวชและสังคม โดยสรุปได้ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีปัจจัย ด้านสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัวประกอบกับ เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ดังกล่าว

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- 1.1 อายุ
- 1.2 ระดับชั้นยศ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 สถานภาพครอบครัว
- 1.5 อายุรับราชการ
- 1.6 รายได้รวมครอบครัว

2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 โดยพิจารณาใน 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านสุขภาพกาย
- 2.2 ด้านจิตใจ
- 2.3 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม
- 2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง โดยมีกำลังพลของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่เป็นนายทหารชั้นประทวนทั้งสิ้น 290 นาย

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาในครั้งนี้ ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 5 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นายทหารชั้นประทวน หมายถึง การแบ่งกลุ่มระดับชั้นยศนายทหารออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายเป็นนายทหารชั้นประทวน ซึ่งรับราชการอยู่ในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12
2. ระดับชั้นยศ หมายถึง การแบ่งระดับของนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ซึ่งกระทรวงกลาโหมกำหนดไว้เพื่อให้ การปกครองบังคับบัญชามีความชัดเจน โดยระดับชั้นยศของกองทัพเรือชั้นประทวนมีระดับชั้นยศตั้งแต่ต่ำสุดจนถึงสูงสุด ได้แก่ จ่าตรี จ่าโท จ่าเอก พันจ่าตรี พันจ่าโท พันจ่าเอก
3. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของนายทหารชั้นประทวน กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้น/ ตอนปลาย อนุปริญญา และปริญญาตรีขึ้นไป
4. สถานภาพครอบครัว หมายถึง สถานภาพของครอบครัวของ นายทหารชั้นประทวน กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้แก่ โสด สมรส หม้าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่
5. อายุรับราชการ หมายถึง จำนวนปีที่รับราชการของนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบัน
6. รายได้รวมครอบครัว หมายถึง รายได้ต่อเดือนของนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 และคนในครอบครัว ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่า 20,000 บาท, 20,001-30,000 บาท, 30,001-40,000 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป
7. คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตของกำลังพลที่บ่งถึงปัจจัยบ่งชี้ ได้แก่

7.1 ด้านร่างกาย คือ สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล แข็งแรง ไม่มีความเจ็บปวด พละกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของคุณ ความสามารถในการทำงาน ไม่ต้องพึ่งพายาต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ

7.2 ด้านจิตใจ คือ สภาพทางจิตใจของตนเอง ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง ภาพลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตนการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล เป็นต้น

7.3 ด้านความสัมพันธ์ทางด้านสังคม คือ ความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น ได้รับถึงความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม ได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

7.4 ด้านสิ่งแวดล้อม คือ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น ความปลอดภัย มลพิษ การสุขาภิบาล การคมนาคม สถานบริการการเงิน สถานบริการทางสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การสันตนาการ ที่อยู่อาศัยของครอบครัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12
2. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาวุธรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว
3. ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของข้าราชการกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เป็นผลงานของผู้ที่เคยศึกษาในเรื่องลักษณะนี้มาแล้ว เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียด แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต
 - 1.2 ความสำคัญของคุณภาพชีวิต
 - 1.3 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
 - 1.4 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต
 - 1.5 การวัดคุณภาพชีวิต
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12
3. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการและทหารกองประจำการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

1. ความหมายของคุณภาพชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตนั้น ได้มีมานานแล้ว แต่อาจยังไม่มีการใช้คำว่า “คุณภาพชีวิต” อย่างตรง ๆ คงปรากฏเพียงคำว่า “การมีชีวิตที่ดี” (Good life) และการกินดีอยู่ดี (Well being) ซึ่งอาจอนุโลมได้ว่า หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีนักวิชาการพยายามศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้มากซึ่งมีการให้ความหมายต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ “คุณภาพ” หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของ ส่วน “ชีวิต” หมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้น คุณภาพชีวิตจึงหมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

Benet (1975) ได้กล่าวสรุปถึงลักษณะของบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. บุคคลนั้นได้มีสิ่งจำเป็นพื้นฐานแก่ความต้องการของชีวิต ได้แก่
 - 1.1 อาหาร หมายถึง อาหารที่จำเป็นต่อสุขภาพ

- 1.2 ท่ออยู่อาศัย มีห้อง และเครื่องป้องกันอันตรายต่าง ๆ
- 1.3 เสื้อผ้าสำหรับสวมใ้ให้เหมาะสม และเพื่อป้องกันความรุนแรงของอากาศ
- 1.4 สุขภาพ หมายถึง การมีสุขภาพแข็งแรง กระปรี้กระเปร่า เจ็บไข่น้อย
- 1.5 ความมั่นคงและอิสรภาพจากความไม่ถูกต้อง นั้นหมายถึง มีเศรษฐกิจที่ดี สังคมดี

และสนใจการเมือง

2. ความพึงพอใจต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลจะต้องรู้ว่าชีวิตของตน มีความผสมกลมกลืนกับสิ่งต่าง ๆ อย่างไร คือ ความกลมกลืนของความต้องการของตน กับความสำเร็จที่น่าจะเป็นไปได้ ความราบรื่นของครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติ ตลอดจนความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสภาวะความพึงพอใจ ดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ บุคคลนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้

2.1 มีค่านิยมที่เหมาะสมกลมกลืนกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลสามารถใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอันสำคัญของชีวิต

2.2 มีความสมดุลระหว่างความปรารถนา และความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความสมปรารถนา

2.3 มีจุดมุ่งหมายของชีวิต

2.4 มีชีวิตกลมกลืนกับครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

คุณภาพชีวิตเดิมมองว่าเน้นในเรื่องเศรษฐกิจ เพื่อให้มีความกินดีอยู่ดี มีความสุขหรือความพึงพอใจ และความสะดวกสบายของบุคคลเป็นสำคัญ ต่อมาเรื่องของคุณภาพชีวิตมีมุมมองกว้างขึ้น โดยคำนึงถึงสุขอนามัยของคนในสังคมและการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญต่อปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักวิชาการหลายสาขาได้ให้ความหมายและเสนอปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของคำว่า “คุณภาพชีวิต” ในทัศนะที่ต่างกัน ดังนี้

Albert, Cherns, Louise and Davis (1975, p. 52 อ้างถึงใจ วิฑูรย์ เดโช, 2541, หน้า 11) อธิบายเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตว่า มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “ความสุข” “ความผาสุก” และคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันและเนื่องจากความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิตยังคลุมเครือ Chems and Davis (1975 อ้างถึงใน วิฑูรย์ เดโช, 2541, หน้า 11) จึงได้เสนอแนวทางในการสรุปความหมายกว้าง ๆ ของคุณภาพชีวิต โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. คุณภาพชีวิตในแง่ของวัตถุ เช่น รายได้ วัย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม
2. คุณภาพชีวิตในแง่ของจิตใจ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจ

ในสถานภาพทางสังคม ระดับของความกระตือรือร้นในการทำงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ ในแต่ละวัน ฯลฯ

3. คุณภาพชีวิตในแง่ของความรู้สึกนึกคิดโดยรวมทั้งหมด เช่น ความรู้สึกมีความสุข ความทุกข์ หรือความวิตกกังวลต่าง ๆ ความคิดในการฆ่าตัวตาย ความคิดเกี่ยวกับอนาคตในแง่ดี ฯลฯ

George and Berson (1980, p. 24) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า หมายถึง มิติของการมีชีวิตที่ดี ประกอบด้วย ความสุข ความพอใจในชีวิต ความนับถือตนเอง สุขภาพและสภาพการทำงานของร่างกายและสภาวะทางเศรษฐกิจที่ดี

สุทธิลักษณ์ สุนทรโรคม (2537, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตโดยรวม หมายถึง คุณภาพชีวิตแรงงาน ได้แก่ ความพึงพอใจในสภาพการทำงาน สุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน ชีวิตครอบครัว ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางด้านแรงงานสัมพันธ์ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต

นิสารัตน์ ศิลปะเดช (2540, หน้า 65) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตที่บุคคลเกิดความสุข ทั้งทางร่างกายและจิตใจอันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม

ทองพูล สังกแก้ว (2540, หน้า 12) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาวะของการมีสภาพทางกาย จิตใจ และอารมณ์ที่ดี รู้จักสิทธิหน้าที่ของพลเมือง การได้รับการศึกษาตามวัย การมีสภาพแวดล้อมที่ปราศจากมลภาวะทางดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีที่อยู่อาศัยเพียงพอ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรม การสันตนาการ ความพอใจในด้านมนุษยสัมพันธ์ การมีครอบครัวที่อบอุ่น และมีโอกาสที่จะใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เท่าเทียมกันตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป

พัชรินทร์ เวียงแก้ว (2540, หน้า 24) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปกติสุขของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลรวมของการตอบสนองความรู้สึกภายใต้ตัวของบุคคลตามสภาพที่ตนอยู่

ชาญชัย จันทร์แจ่ม (2542, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลได้รับการตอบสนองปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีสุขภาพและจิตใจที่สมบูรณ์ มีความพึงพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกทำนองครองธรรม ไม่สร้างปัญหาหรือเป็นภาระให้แก่ผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อม ทั้งในระดับใกล้ตัวและโครงสร้างใหญ่ของสังคม ซึ่งเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถบำเพ็ญตนเพื่อชุมชนและสังคมส่วนรวมได้

World Health Organization [WHO] (1984) ให้ความหมายว่าคุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ความพึงพอใจ และสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม โดยจะสัมพันธ์กับเป้าหมาย และความคาดหวังของตนเอง ภายใต้บริบทของวัฒนธรรม ค่านิยม มาตรฐานของสังคมและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สวัสดิการ และบริการในด้านต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะทางการเมืองการปกครอง

ในสังคมที่อาศัยอยู่ และสามารถประเมินคุณภาพชีวิตในด้านวัตถุวิสัย (Objective approach) และด้านจิตวิสัย (Subjective approach) (The WHOQOL group, 1994, หน้า 16 อ้างถึงใน วรรณภา กุมารจันทร์, 2543, หน้า 4)

แสงรัตน์ เดชอุดม (2543, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิตไว้ว่า การดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา สุขภาพร่างกายจิตใจ สภาพแวดล้อมการพึ่งพาตนเองและการทำกิจกรรมในแต่ละช่วงเวลาที่ได้รับการต่อทางร่างกาย และจิตใจตอบสนองทั้งทางร่างกายและจิตใจ

อรวรรณ เภาประเสริฐวงศ์ (2543, หน้า 12) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า ภาวะที่ดีพอเพียงแก่การดำเนินชีวิตอยู่ของบุคคลได้อย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม

ทิพวัลย์ วรรณโชติผาเวช (2546, หน้า 10) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง สถานภาพความเป็นอยู่ในทางที่ดี ทั้งในแง่ของส่วนบุคคล ครอบครัวและชุมชน ว่ามีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจที่มีคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตให้เป็นประโยชน์ทั้งตนเอง สังคม มีการศึกษา มีครอบครัวดี มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การมีสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดี การทำให้ผู้อื่นเป็นสุข

ลิลศร พ่วงศรี (2546, หน้า 24) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตนั้นถือได้ว่ามีความสำคัญ ทั้งต่อบุคคลและสังคมคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดสร้างขึ้นและขวนขวายได้มาเป็นเจ้าของตนเองนอกจากนั้นเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะทำให้มนุษย์พัฒนาไปสู่เป้าหมายในการดำเนินชีวิตดีขึ้นทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ สุขภาพอนามัย เป็นต้น ในลักษณะเช่นนี้เขาจะย่อมจะมีความสามารถในการปรับปรุงตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เกิดคุณค่าหรือประโยชน์สูงสุด ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมก็จะลดลง เป็นต้น ส่วนประเทศที่มีประชากรไม่มีคุณภาพชีวิตจะประสบปัญหากับความล่าช้าหรือความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตที่ดี และความสมบูรณ์ของมนุษย์ประกอบด้วย อาหารและโภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษา รายได้ที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อม คุณธรรม ความสามารถในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสามารถปรับตัวกับสภาวะแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้เป็นอย่างดี และมีความสุข

2. ความสำคัญของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องสำคัญมากของบุคคลและสังคมในปัจจุบัน ดังนี้

2.1 ความสำคัญระดับตนเองและครอบครัว คือ การมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์สุขภาพอนามัยดีไม่เจ็บป่วยทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายส่วนตน และสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดี ครอบครัวอบอุ่นไม่มีปัญหา

2.2 ความสำคัญระดับสังคม และประเทศชาติ เมื่อประชากรในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมทำให้คุณภาพชีวิตในสังคมและประเทศดีขึ้นด้วยแต่ทั้งนี้รัฐต้องมีนโยบายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร เช่น สภาพแวดล้อม การศึกษา การประกอบอาชีพรายได้ของประชากร เป็นต้น

คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดสร้างขึ้น และชวนชวนให้ได้มาด้วยตัวของมนุษย์เอง (นิศารัตน์ ศิลปะเดช, 2540, หน้า 66) นอกจากนั้นยังเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะทำให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคลและครอบครัวที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เป็นต้นว่า ด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ สุขภาพอนามัย คุณธรรม ฯลฯ ในลักษณะเช่นนี้ เขาย่อมมีความสามารถในการปรับปรุงทั้งตนเอง และสิ่งแวดล้อมในเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุด ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมก็จะลดลง หรือหมดไป อาทิเช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ส่วนประเทศที่มีประชาชนไม่มีคุณภาพชีวิตจะประสบปัญหาความล่าช้าหรือความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศด้วย ดังนั้น ประเทศทั้งหลายจึงใช้ความพยายามกันอย่างเต็มที่ในการที่จะปรับปรุงและพัฒนาประชากรด้วยคุณภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้บุคคลและสังคมเกิดความเจริญก้าวหน้า มีความสุขสมบูรณ์และเกิดความมั่นคงปลอดภัย

ทิพวัลย์ วรรณโชติผาเวช (2546, หน้า 10-11) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคมเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้ที่มีคุณภาพชีวิตจะช่วยให้ตนเองและสังคมเกิดลักษณะดังต่อไปนี้

1. บุคคลมีการดำรงชีวิตในแนวทางที่ดี ใช้วิธีการอันชอบธรรมในการสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตน โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น
2. บุคคลจะมีการสร้าง พัฒนา คิดและปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น อยู่เสมอ
3. บุคคลจะใช้ภูมิปัญญา เหตุผล และวิธีการแห่งสันติในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
4. บุคคลจะมีการยอมรับในคุณค่าและความสำคัญของตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อมดังนั้น การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงมีปัญหาและความขัดแย้งน้อย

5. บุคคลจะเป็นพื้นฐานของครอบครัวและสังคมที่มีความสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้า มีเสถียรภาพ ความปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

จะเห็นได้ว่า คุณภาพชีวิตมีความสำคัญต่อมนุษย์ กล่าวคือ คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์ กำหนดสร้างขึ้น และชวนชวนให้ได้มาและพัฒนาตนเอง ไปสู่เป้าหมายในการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น ในทุกด้าน

ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (2532, หน้า 19) กล่าวถึง ความสำคัญของ คุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมด้อยคุณภาพ แม้ว่า ประเทศนั้นจะมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศชาตินั้นเจริญ และพัฒนาให้ทันหรือเท่าเทียมกับประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ คุณภาพของประชากร จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและชี้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศใดจะเจริญก้าวหน้ากว่า อีกประเทศ ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองได้รับผลของสงคราม แต่ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของประชากรญี่ปุ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา จึงทำให้ ประเทศญี่ปุ่นยกฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจะเห็นว่า คุณภาพชีวิตมีความสำคัญต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ทุกคน จึงควรรู้จัก และเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตให้ถูกต้องและช่วยกันพัฒนา ปรับปรุงตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพ ที่ดีร่วมกันได้ในที่สุด โดยธรรมชาติร่างกายของคนเราต้องมีการเจริญเติบโตมีความแข็งแรง เพื่อต่อสู้กับโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ และจะต้องมีชีวิตที่ยืนยาวพอสมควรซึ่งร่างกายจำเป็นจะต้องได้รับ สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต 6 อย่าง ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน การออกกำลังกาย และการไม่มีโรคร้ายไข้เจ็บ ชีวิตเป็นสิ่งมีค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินใด ๆ ทุกคนย่อมรักษาและหวงแหนชีวิตของตนเองปรารถนาให้ตนเองมีชีวิตที่ผาสุก จึงจำเป็นต้องรักษาสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์แข็งแรง อยู่เสมอ สิ่งที่ประเมินค่าไม่ได้ของมนุษย์ก็คือ การมีสุขภาพทางกายดีปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ หรือการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุต่าง ๆ มีกล้ามเนื้อที่ทำงานได้ดีสามารถแบกภาระงานในหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่างกายสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี สำหรับทางด้านจิตใจนั้น ก็สามารถทำงานสัมพันธ์กับทางด้านร่างกายได้อย่างแน่นแฟ้นจะแยกออกจากกันเป็นส่วนใด ก็ไม่มีความวิตกกังวล ไม่ถูกความเครียดมารบกวน และเราจะต้องยอมรับถึงสภาพชีวิตที่ตนเอง เป็นอยู่ได้อย่างดีไม่ว่าจะเป็นการเรียน การเล่นการทำงาน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น การที่ผู้ใดมีสุขภาพดี ย่อมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย

3. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบมากมาย ซึ่งพอจะกล่าวกว้าง ๆ ได้ว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญที่เป็นองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตนั้นจะต้องมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม จิตใจ เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีนักวิชาการเสนอไว้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการมีคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ซึ่งแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด กล่าวคือ

Delamotte and Takezawa (1984, p. 11) ได้เสนอองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงานไว้ 5 ประการ คือ

1. เป้าหมายที่เป็นแนวปฏิบัติ (Traditional goals) เป็นเป้าหมายที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยวิธีการใหม่ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการทำงาน เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน การส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร ตลอดจนผลตอบแทนที่เพียงพอและมีความยุติธรรม
2. การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในการทำงาน (Fair treatment at work) หมายถึง ความต้องการของบุคลากรที่ต้องการให้องค์กรปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเป็นธรรม โดยเสมอภาคกันไม่ว่าจะเป็นแรงงานเพศหญิง หรือเพศชาย
3. อำนาจในการตัดสินใจ (Influence of decisions) การส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างความสามัคคี และลดความแตกแยก
4. ความท้าทายของงาน (Challenge of work content) งานที่ต้องมีความท้าทายให้คนงานเกิดความรู้สึกต้องการทำงานให้ประสบความสำเร็จให้ได้ เมื่อทำ สำเร็จจะได้รับผลตอบแทนจากความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่
5. ชีวิตการทำงาน (Work life) หมายถึง การทำงานที่เป็นการพัฒนาชีวิตการทำงานของบุคคลตลอดช่วงอายุงาน โดยมีความสัมพันธ์กับชีวิตครอบครัวและสังคม กล่าวคือ ชีวิตการทำงาน ครอบครัว และสังคมจะต้องมีความสมดุลกัน

Sharma (1975 อ้างถึงใน ไพศาล หน่ยมี, 2548, หน้า 6) แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ด้านภาพภาพโดยพิจารณาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ประกอบด้วย อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ
2. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งพิจารณาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการศึกษา การมีงานทำ บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข สภาพแวดล้อมของที่ทำงาน การพักผ่อนหย่อนใจ ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

Zhan (1992 อ้างถึงใน ณรงค์กร ศิริกุล, 2547, หน้า 14) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต
 ควรมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต เป็นสิ่งที่บุคคลรับรู้ถึงที่ตนครองอยู่ ซึ่งอยู่ระหว่าง
 บรรณานาที่ตั้งไว้ และความสำเร็จที่ได้รับ
2. ด้านอัตมโนทัศน์ เป็นความเชื่อมั่น และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ในห้วงเวลาหนึ่ง
3. ด้านสุขภาพ และการทำงานของร่างกายเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 กับสิ่งแวดล้อม โดยนอกจากประเมินอาการทางคลินิกแล้ว ยังประเมินในเรื่องการรับรู้ภาวะสุขภาพ
 ของบุคคล สิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับสังคมด้วย
4. ด้านสังคม และเศรษฐกิจเป็นการประเมินการประกอบอาชีพ การศึกษา และรายได้
 ซึ่งถูกกำหนดเป็นมาตรฐานทางสังคม

Skrovan (1983, pp. 1-3) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน มีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ
 ดังนี้

1. Development คือ การพัฒนาทั้งในด้านวิธีการหรือการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในอัน
 ที่จะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี และมีการพัฒนาในด้านคุณภาพชีวิตของบุคคลด้วย
 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสิทธิมนุษยชนและแนวคิดประชาธิปไตยที่เคารพในศักดิ์ศรีของแต่ละ
 บุคคล

2. Dignity คือ การเคารพและยอมรับในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การได้รับการ
 ตอบสนองความพึงพอใจและได้รับการยกย่องเป็นที่ยอมรับความสามารถหรือการเป็นผู้มี
 ความสำคัญในทัศนะของผู้อื่น การที่บุคคลใด ๆ ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างว่าตนมี
 ความสำคัญต่อองค์การก็จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการทำให้องค์การได้รับ
 ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น

3. Daily practice คือ การฝึกฝนงานเป็นประจำและสม่ำเสมอ โดยที่บุคคลทั่วไปจะต้อง
 ใช้เวลาอย่างน้อย 8 ชั่วโมง ในการทำงานแต่ละวัน ย่อมมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานในที่ทำงาน
 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล รวมทั้งการปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีของ
 บุคคล

ยุพา อุดมศักดิ์ (2516, หน้า 50-52) เสนอว่า องค์ประกอบที่น่าจะนำมาซึ่งคุณภาพชีวิต
 อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่จำเป็นระดับพื้นฐานทำให้ชีวิตพออยู่ได้ คือ มีพอกบปัจจัย 4 อย่าง เพียงพอ
 มีสุขภาพแข็งแรง มีความมั่นคง และอิสระ

2. ส่วนที่มีความจำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิต เพื่อจะทำให้ดีขึ้น ได้แก่ การมีค่านิยมที่เหมาะสม มีจุดมุ่งหมายของชีวิต มีชีวิตกลมกลืนกับครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ และประภา เพ็ญสุวรรณ (2527, หน้า 17) ให้ความเห็นว่า คุณภาพชีวิตนั้น จะมีและยั่งยืนอยู่ได้ ต้องอาศัย องค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ
2. องค์ประกอบทางด้านสังคม
3. องค์ประกอบทางการเมือง

นิพนธ์ คันธเสวี (2525, หน้า 6-7) ได้จำแนกองค์ประกอบที่สามารถชี้ให้เห็นคุณภาพชีวิตไว้ 6 ประการด้วยกัน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางด้านวัฒนธรรม ความคิด และจิตใจ

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนูญปิฎ (2525, หน้า 105) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตอาจจำแนกออกได้เป็นทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม ทางความคิดและทางจิตใจ

องค์การยูเนสโก (UNESCO, 1980 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู, 2532, หน้า 13) ได้เสนอองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ซึ่งมีอยู่ 5 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการครองชีพ (Standard of living) พิจารณาได้จาก รายได้ต่อบุคคล สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
2. การเปลี่ยนแปลงของประชากร (Population dynamics) พิจารณาได้จาก โครงสร้างทางอายุและเพศ อัตราการเติบโตของประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย การย้ายถิ่น เป็นต้น
3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural factors) พิจารณาได้จาก ระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่
4. กระบวนการพัฒนา (Process of development) พิจารณาได้จาก ลำดับความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพ และความสามารถของบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การค้า
5. ทรัพยากร (Resources) พิจารณาได้จาก ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ อาหาร เงินทุน เทคโนโลยีต่าง ๆ

เย็นใจ เลหาวิช (2523, หน้า 50-52) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตอาจแบ่งองค์ประกอบไว้ 2 ส่วน คือ

1. สิ่งจำเป็นระดับพื้นฐาน คือ ส่วนที่ทำให้เรามีชีวิตอยู่ได้ ประกอบด้วยเสรีภาพในขอบเขตแห่งกฎหมาย หรือ ประเพณีของสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิก
2. สิ่งจำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากสภาพอยู่ได้ให้กลายเป็นอยู่ดี ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่ไม่มีมลภาวะ สงบ อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ คุณสมบัติส่วนตัวที่เหมาะสม

ซึ่งสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล เช่น การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต การมีความสามารถในการตัดสินใจ การมีความพยายามอดทน และคุณสมบัติที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข ได้แก่ ความประหยัด การมีจริยธรรมที่สังคมยอมรับ

4. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

มนุษย์ทุกคนย่อมมีความต้องการคุณภาพชีวิตระดับหนึ่งที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพชีวิต จะช่วยให้บุคคลเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของตนเองกับเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตหรือไม่ หรือมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับใด แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต (Quality of life indicators) ได้มีนักวิชาการ นักคิด นักวิจัย และหน่วยงานระดับครอบครัวองค์กรความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) (Unesco, 1980 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู, 2532, หน้า 16) ได้วัดความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศต่าง ๆ โดยใช้ดัชนีชี้วัด 8 ด้าน คือ

1. สุขภาพ
2. การพัฒนาของปัจเจกบุคคลโดยการเรียนรู้
3. การจ้างแรงงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4. เวลา และการใช้เวลาว่าง
5. ความต้องการในเรื่องสินค้าและการบริการ
6. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (บ้าน ประชากร ประโยชน์ที่ประชากรได้รับจากการจัดการสิ่งแวดล้อม)
7. ความปลอดภัยของบุคคล และการบริการกระบวนการยุติธรรม (Adminstraion justice)
8. โอกาสทางสังคม และความไม่เสมอภาค เช่นเดียวกับ เอสแคป (ESCAP, 1990) แนวคิดการวัดคุณภาพชีวิตขององค์การเอสแคป (ESCAP, 1990 อ้างถึงใน ไพศาล หน้อยมี, 2548, หน้า 7) ได้มีการปรับปรุงตลอดเวลา ล่าสุดได้มีการกำหนดตัวแปรหลัก 7 ตัว แยกจากตัวชี้วัด 28 ตัวได้ดังนี้
 - 8.1 ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้การใช้จ่าย การออม และความยากจน
 - 8.2 สุขภาพ ได้แก่ อายุขัยเฉลี่ยการเป็นโรค การตาย โภชนาการ ภัยพิบัติหรือความหายนะ
 - 8.3 ชีวิตสติปัญญา ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การศึกษานอกโรงเรียน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ชีวิตเชิงวัฒนธรรม ชีวิตด้านการใช้หลักเหตุผล

8.4 ชีวิตการทำงาน ได้แก่ การว่างงาน อุบัติเหตุจากการทำงาน ความขัดแย้งทางอุตสาหกรรม สภาพการทำงาน

8.5 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

8.6 ชีวิตครอบครัว ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และความแตกแยกในครอบครัว

8.7 ชีวิตในชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความวุ่นวายในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรม

UNESCO (1979, p. 32 อ้างถึงใน สุทธิพร บุญมาก, 2544, หน้า 22) กำหนดคุณภาพชีวิตดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. มาตรฐานการครองชีพ (Standard of living) พิจารณาจากรายได้ต่อบุคคล สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย การสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงของประชากร (Population dynamics) เป็นเรื่องโครงสร้างทางอายุและเพศ อัตราการเติบโตของประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย การย้ายถิ่น เป็นต้น

3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural factor) พิจารณาจากระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น

4. กระบวนการพัฒนา (Process of development) พิจารณาจากลำดับความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถของบุคคล การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้า

5. ทรัพยากร (Resources) ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ธรรมชาติ อาหาร เงินทุน ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ

5. การวัดคุณภาพชีวิต

ช่วงระยะแรกองค์การอนามัยโลกนำเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต 100 ข้อ นำมาทดสอบ โดยทำการเลือกคำถามมาเพียง 1 ข้อ จากแต่ละหมวดใน 24 หมวด และรวมกับหมวดที่เป็นคุณภาพชีวิตและสุขภาพทั่วไปโดยรวมอีก 2 ข้อคำถาม หลังจากนั้นคณะทำงานพัฒนาเครื่องชี้วัด คุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย ได้ทบทวนและปรับปรุงภาษาในเครื่องมือ WHOQOL-BREF โดยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแล้วนำไปทดสอบความเข้าใจภาษา กับคนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน นำมาปรับปรุงข้อที่เป็นปัญหาแล้วทดสอบซ้ำ ทำเช่นนี้อยู่ 3 รอบ การศึกษาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยมีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.8406 ค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.6515 โดยเทียบกับแบบวัด WHOQOL-100 ฉบับภาษาไทยที่ WHO ยอมรับอย่างเป็นทางการ

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับ และพักผ่อน รวมถึงการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน และการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล เป็นต้น

3. ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (Level of independence) คือ การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น

4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationship) คือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

5. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตเช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิต อยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มี กิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

6. ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (Spirituality religion/ Personal beliefs) คือ รวมไปถึงการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่าง ๆ ของคนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านจิตวิญญาณศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิตมีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1996 กลุ่มองค์การอนามัยโลก (The WHO group) ได้นำเสนอ WHOQOL-100 เป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตที่เป็นสากลสามารถนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ได้ไม่จำกัดในด้านภาษา และวัฒนธรรมซึ่งในประเทศไทย กรมสุขภาพจิต (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, 2541) ได้นำมาแปลเป็นภาษาไทยและหาความถูกต้องทางด้านเนื้อหา (Content validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยและภาษาอังกฤษแปลกลับไปเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง และ เขาวัดกษณ์ กลิ่นหอม (2540) ได้นำเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-100 ฉบับภาษาไทยที่แปลไว้มาใช้หาคุณภาพชีวิตของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทที่พาผู้ป่วยมารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสวนปรุงจังหวัดเชียงใหม่ หากค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคได้เท่ากับ 0.89

ในปีเดียวกันกลุ่มองค์การอนามัยโลก (The WHO group) ได้พัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตฉบับย่อโดยใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) เหลือเพียง 26 ตัวชี้วัด โดยข้อคำถามในฉบับย่อเป็นคำถามที่มีอยู่ในฉบับ 100 ตัวชี้วัด ซึ่งให้นิยามคุณภาพชีวิตว่าเป็นสถานะความเป็นอยู่ที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการวัดคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมและค่านิยมที่ส่งผลกับเป้าหมายและความคาดหวังเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้อง จึงแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-BREF-THAI ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (Self-report subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องการพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตนการรับรู้ถึงความสามารถ

ในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางด้านสังคม (Social relationships) คือ การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับถึงความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอย่างไร ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

ประวัติกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติหลักการความพร้อมรบในการต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศ โดยให้กองทัพเรือจัดตั้งหน่วยต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศ มีหน้าที่ป้องกันภัยทางอากาศให้แก่ฐานทัพเรือและที่ตั้งสำคัญทางทหาร และในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 ได้อนุมัติจัดตั้งกรมต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งขึ้นตรงต่อฐานทัพเรือสัตหีบ เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2531 ได้มีมติคณะรัฐมนตรีในการตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จึงมอบให้กองทัพเรือมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการป้องกันภัยทางอากาศและภัยทางทะเลให้กับพื้นที่เหล่านั้น เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ได้รับการขยายหน่วยเป็นหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง มีหน่วยขึ้นตรงระดับกรมรวมทั้งสิ้น 6 กรม ดังนี้

กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1

กรมต่อสู้อากาศยานที่ 2

กรมรักษาฝั่งที่ 1

ศูนย์ต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง

กรมสนับสนุน

ศูนย์การฝึก

กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 เป็นหน่วยขึ้นตรง กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 มีหน้าที่ป้องกันภัยทางอากาศ พื้นที่เขตอุตสาหกรรมแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมีอาวุธหลัก ปืนต่อสู้อากาศยานขนาด 37 มิลลิเมตร พร้อมเครื่องควบคุมการยิงอัตโนมัติ สามารถยิงอากาศยานได้อย่างแม่นยำ และระบบอาวุธติดตั้งบนยานล้อ สามารถเคลื่อนที่ไปปฏิบัติการในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้รับการอนุมัติจากกองทัพเรือ ให้เคลื่อนย้ายกำลังพลเข้าที่ตั้งปกติ ณ ตำบลบางพระ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 และกระทำพิธีเปิดหน่วยอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2537 โดยมี พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช ผู้บัญชาการทหารเรือสมัยนั้น มาเป็นประธานในพิธีเปิด

ภารกิจได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ภารกิจหลัก ดำเนินการใช้อาวุธต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศให้กับที่ตั้งสำคัญ และสนับสนุนการยิงเพิ่มเติมให้แก่หน่วยปืนรักษาฝั่งอื่น ๆ

ภารกิจรอง สนับสนุนงานด้านการพัฒนาประเทศ และบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ทัพเรือภาคที่ 1

การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่

แผนกธุรการ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการธุรการ การสารบรรณ การรักษาความปลอดภัยและการบริการของกองบัญชาการ

แผนกกำลังพล มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการกำลังพลและการศึกษาของหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง

แผนกการข่าว มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการด้านการข่าวกรอง การต่อต้านการข่าวกรอง รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของกองบัญชาการ

แผนกยุทธการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะในกิจการด้านยุทธการและการฝึก จัดทำคำสั่งยุทธการและคำสั่งปฏิบัติการ อำนาจการ ประสานงาน และกำกับการด้านยุทธการและการฝึก ให้เป็นไปตามนโยบายแผนและคำสั่ง

แผนกส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับการเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงตลอดจนการควบคุมทรัพย์สินของหน่วยบัญชาการ

แผนกกิจการพลเรือน มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับการเกี่ยวกับงานด้านกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์

แผนการเงิน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การตรวจรับการจ่ายเงินการบัญชี การเก็บรักษาเงินบัญชีและหลักฐานประกอบการบัญชี ตลอดจนหลักฐานอื่น ๆ ในความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

แผนกการแพทย์ มีหน้าที่เสนอแนะและกำกับดูแลเกี่ยวกับวิทยาการสาขายแพทย รวมทั้ง กำหนดความต้องการ การเบิก การจัดหา การแจกจ่ายเวชภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์สาขายแพทย

แผนกพลาธิการ มีหน้าที่เสนอแนะ และกำกับดูแลเกี่ยวกับการกำหนดความต้องการ การเบิก การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่ายยุทธภัณฑ์สายพลาธิการ

แผนกสรรพาวุธ มีหน้าที่เสนอแนะ และกำกับดูแลเกี่ยวกับการกำหนดความต้องการ การเบิก การจัดหา การเก็บรักษา และการแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์สายสรรพาวุธ

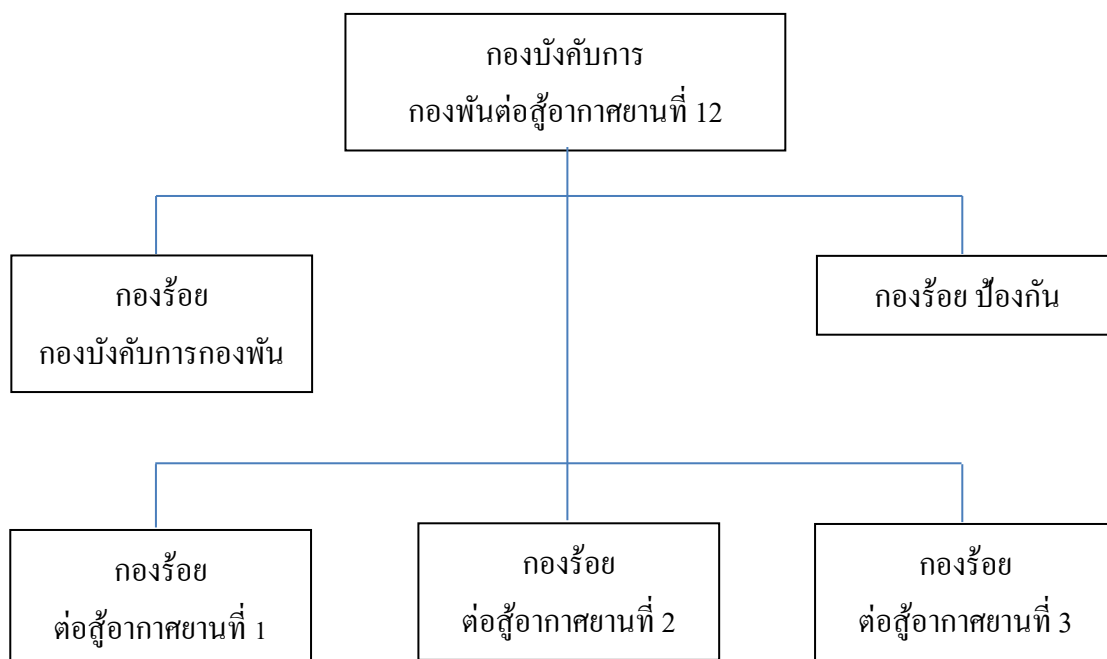
แผนกการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่เสนอแนะ และกำกับดูแลเกี่ยวกับการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งปวง

แผนกโยธา มีหน้าที่เสนอแนะ และกำกับดูแลเกี่ยวกับการกำหนดความต้องการ การเบิก การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์สายช่างโยธา

กองร้อยกองบังคับการกองพัน มีหน้าที่สนับสนุนงานธุรการ และงานบริการให้แก่ กองพันในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ

กองร้อยป้องกัน มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยพื้นที่ที่ตั้งของหน่วย กำกับและตรวจตรา ตลอดจนการจัดยามรักษาการณ์ให้กับกองพัน

กองร้อยต่อสู้อากาศยาน (ที่ 1-3) มีหน้าที่จัดเตรียมกำลังพลพร้อมยุทธโศปกรณ์ เพื่อการป้องกันภัยทางอากาศ การสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจตามที่หน่วยเหนือมอบหมาย

ภาพที่ 2 ผังการจัดหน่วย

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการและทหารกองประจำการ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ทางกองทัพเรือได้นำข้อมูลมาสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการและทหารกองประจำการได้ดังนี้

วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ: มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and happiness society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และมีทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีหลักธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

วัตถุประสงค์: เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยจะต้องปรับตัวในอนาคต และเพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาในระยะยาว การพัฒนาในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นรากฐานการพัฒนา เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ

เป้าหมาย: เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่เกี่ยวกับการคุณภาพชีวิต ได้ดังนี้

1. เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของกำลังแรงงานทั้งหมด โดยรายได้เฉลี่ยของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 และเพิ่มสัดส่วนนักวิจัยเป็น 10 คน ต่อประชากร 10,000 คน พร้อมทั้งกำหนดให้อายุคาดเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับการลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน มะเร็ง และหลอดเลือดสมอง และนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน และลดรายจ่ายด้านสุขภาพร้อยละ 10

2. เป้าหมายการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาให้ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด โดยลดคดีอาชญากรรมลงร้อยละ 10 และขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลดสัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลงเหลือร้อยละ 4 ภายในปี พ.ศ. 2554

3. เป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้มีพื้นที่ป่าไม้ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 33 และต้องเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18 ของพื้นที่ประเทศ รักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ในเขตพื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ชีวมณฑล รักษาพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานไว้ไม่น้อยกว่า 31 ล้านไร่ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงคุณภาพชีวิตที่ดี และไม่เป็นภัยคุกคามต่อระบบนิเวศน์ โดยรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไปมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 คุณภาพอากาศอยู่ใน

เกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM10) ต้องมีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ไม่เกิน 24 มิลลิกรัม/ ลูกบาศก์เมตร อัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อประชากรลดลงร้อยละ 5 จากปี พ.ศ. 2545 คือไม่เกิน 3.5 ตัน/ คน/ ปี ควบคุมอัตราการผลิตขยะในเขตเมืองไม่ให้เกิน 1 กิโลกรัม/ คน/ วัน และจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

ยุทธศาสตร์: ภายใต้อริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็ว และสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม โดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของระบบต่าง ๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ แข่งขันได้ในกระแสโลกาภิวัตน์ และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทันควบคู่ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม และเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของ กลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย ตลอดจนการสร้างเสริมธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการประเทศทุกระดับ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน สามารถ ดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีเกียรติภูมิและมีศักดิ์ศรี โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยเน้นทางด้านคุณภาพชีวิต ไว้ดังต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน

1.1 การเสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ มีความสัมพันธ์ ทางสังคมและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

1.2 การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

2. ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของ ประเทศให้มีความสำคัญกับ

2.1 การเสริมสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

การสร้างเสริมความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน

2.3 การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

3. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนให้มีความสำคัญกับ

3.1 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการ บนฐานความรู้และความเป็นไทย

3.2 การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนานับฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับ

4.1 การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศน์

4.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.3 การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพเรือ

กองทัพเรือเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงกลาโหม ได้คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของกำลังพลทุกระดับชั้น จึงได้วางกรอบนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยกำหนดให้ได้รับการบริการ สวัสดิการ ที่เหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ เพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติอย่างเต็มความสามารถแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของกองทัพเรืออีกด้วย ดังต่อไปนี้

1. ให้ความสำคัญกับสวัสดิการและความเป็นอยู่ของกำลังพลในทุกระดับที่ประสบปัญหาการดำรงชีพอันเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจ โดยให้หน่วยและกิจการส่งเคราะห์ต่าง ๆ พิจารณากำหนดมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนและส่งเสริมให้กำลังพลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้กำลังพลและครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดรายจ่าย รวมทั้งการใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดี
3. จัดสร้างสถานที่ออกกำลังกายในพื้นที่ว่างเปล่าของหน่วยต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพและเป็นสวัสดิการให้กับกำลังพลทุกระดับของกองทัพเรือ
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังพลมีการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาเพิ่มเติม
5. การเพิ่มสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัยให้แก่ทหารชั้นประทวน รวมถึงส่งเสริมให้มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เฉลิมชัย สวนแก้ว (2549) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างกองการฝึก กองเรือยุทธการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับคุณภาพชีวิตและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ และลูกจ้าง กองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยศึกษาคุณภาพชีวิตใน 7 ด้านประกอบด้วย ด้านสุขภาพ

ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านสวัสดิการ ทั้งนี้มีประชากรในการศึกษาเป็นข้าราชการและลูกจ้างของกองการฝึก กองเรือยุทธการ จำนวน 645 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) มาดำเนินการศึกษา จำนวน 240 คน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิต ข้าราชการและลูกจ้างของกองการฝึก กองเรือยุทธการ มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านรายได้ที่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการศึกษา ด้านการสวัสดิการ และด้านรายได้ เรียงตามลำดับ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับระดับชั้นยศ อายุราชการ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและจำนวนบุคคลในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ในส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าข้าราชการและลูกจ้าง กองการฝึก กองเรือยุทธการ มีความต้องการให้หน่วยจัดโครงการส่งเสริมการหารายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัว รองลงมา ได้แก่ การจัดให้มีการออกกำลังกายร่วมกันอย่างต่อเนื่อง การจัดให้ข้าราชการและลูกจ้างไปอบรมศึกษาเพิ่มเติม และการจัดสร้างที่พักอาศัยให้เพียงพอกับความต้องการ เรียงตามลำดับ

สนธยา ทรัพย์สกุล (2549) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน: ศึกษาในกรณีนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ ฯ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2 ประการ คือ เพื่อศึกษา 1) ระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ ฯ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ ฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ ฯ จำนวน 164 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และไคสแควร์ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับยศ อายุราชการ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุคคลในครอบครัว และรายได้รวมต่อเดือน ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการได้รับบริการขั้นพื้นฐาน ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านสภาพการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ ฯ อยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีคุณภาพชีวิตด้านสภาพการทำงานสูงสุด รองลงมาคือด้านสุขภาพอนามัย ส่วนคุณภาพชีวิตด้านการได้รับการบริการขั้นพื้นฐานต่ำสุด ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เหลือคือ ระดับชั้นยศ อายุราชการ สถานภาพจำนวนบุคคลที่พึ่งพาในครอบครัว และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไมตรี เตชานุกูล (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของกำลังพลที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามโครงการกองร้อยนำอยู่ กองพันเข้มแข็ง เขตทหารพลอดยาศาสดิ: ศึกษากรณีข้าราชการและทหารกองประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 1 ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับที่ทำงานกับความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และทหารกองประจำการ จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากรวิจัยแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 อันดับ (1-3) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมของนายทหารสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และทหารกองประจำการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นายทหารชั้นประทวนและทหารกองประจำการมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนนายทหารสัญญาบัตร พบว่าด้านอาหารและโภชนาการ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัย ด้านอายุรายได้ อายุราชการ จำนวนคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน และการรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล สังกัดกองทัพภาคที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านการศึกษา และสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล สังกัดกองทัพภาคที่ 1

สุเทพ พูลวงษ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลและปัจจัย

ภายนอก ประชากรที่ศึกษา คือ นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวนและพลทหารของศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี ทุกนายรวมทั้งสิ้น 265 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ จำนวน และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตของกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี ในแต่ละด้านพบว่า ด้านความภูมิใจในเกียรติมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้บริการขั้นพื้นฐาน ด้านความมั่นคงของครอบครัวและด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตามลำดับ ในขณะที่ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพต่ำสุด การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธีกองทัพบก จังหวัดลพบุรี พบว่า อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ รายได้ ตำแหน่ง หน้าที่ การงานและการออมทรัพย์ มีผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะหนี้สิน มีผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำนวนบุคคลในครอบครัวไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของกำลังพล ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก จังหวัดลพบุรี

ชวัลวิทย์ ผ่องใส (2549) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ นายทหารประทวนและลูกจ้างประจำ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารประทวนและลูกจ้างประจำ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของนายทหารประทวนและลูกจ้างประจำ สังกัดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นายทหารประทวน และลูกจ้างประจำ สังกัดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง จำนวน 120 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของนายทหารประทวนและลูกจ้างประจำ สังกัดสถาบัน วิชาการทหารเรือชั้นสูง ในภาพรวมพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ตามลำดับ พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีระดับสูงสุด รองลงมา คือ การทำงานและความมั่นคง ในอาชีพมีคุณภาพชีวิตซึ่งอยู่ในระดับสูงเช่นกัน รองลงมา คือ คุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตในระดับสูงเช่นเดียวกัน รองลงมา คือ ด้านที่อยู่อาศัยมีคุณภาพ ชีวิตในระดับปานกลาง และสุดท้ายคือด้านครอบครัวซึ่งมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง และ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถานภาพสมรส และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพ ชีวิต ส่วนเพศ อายุ อายุราชการ จำนวนบุคคลในครอบครัว ระดับชั้นยศ และรายได้รวมของ ครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนายทหารประทวนและลูกจ้างประจำ สังกัด สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากข้อค้นพบดังกล่าวมีข้อเสนอแนะ

ให้กำหนดนโยบายสนับสนุนด้านการศึกษาเสริมสร้างความอบอุ่นของสถาบันครอบครัว รวมทั้งส่งเสริมการมีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง รวมทั้งจัดหาแหล่งเงินทุนและจัดสรรที่ดินราชการในความรับผิดชอบของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงเฉพาะนายทหารประทวนและลูกจ้างประจำเท่านั้น ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของนายทหารสัญญาบัตรและทหารกองประจำการ

ขวัญโชค กระจ่างทอง (2550) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของกำลังพลทหารกองประจำการตามแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพบก: กรณีศึกษากองพันทหารช่างที่ 52 กรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองดูแลจากผู้บังคับบัญชาและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารกับคุณภาพชีวิตของกำลังพลทหารกองประจำการ ฯ ค่าบูรณฉัตร อำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยรวบรวมข้อมูลทหารกองประจำการ ฯ จำนวน 219 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ การหาค่าจำนวนร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต แบบถ่วงน้ำหนัก การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียวและค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยด้านที่มีคุณภาพชีวิตดีที่สุด คือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมา คือ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว และด้านที่มีคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ผลการศึกษาพบว่า ทหารกองประจำการที่มีระดับการศึกษา รายได้ ภาระหนี้สิน การออมทรัพย์ แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนการปกครองดูแลจากผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนความภาคภูมิใจในการเป็นทหารไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้เสนอแนะในเชิงนโยบาย คือ กองทัพบกควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมอาชีพและการประกอบอาชีพส่วนต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ควรส่งเสริมวิชาชีพตามความต้องการของทหารกองประจำการ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยและกองทัพกต่อไป

ปกครอง มณฑาศุผลิน (2550) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็น และภาคความสัมพันธ์ของทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ จำนวน 254 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviations: SD) t-test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ Scheffe' และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการศึกษาพบว่า ทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองดูแลจากผู้บังคับบัญชาและการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมในการเป็นทหารอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านที่พักอาศัย ด้านสวัสดิการและวิชาชีพ ด้านสุขภาพร่างกาย ส่วนด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านอาหารและโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาพบว่า ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ควรให้ความสำคัญในเรื่องของอาหาร และโภชนาการมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน สำหรับทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ที่มีการศึกษา อาชีพก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การปกครองดูแลจากผู้บังคับบัญชาและการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมในการเป็นทหาร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รวมพล อินทร์ชুম (2550) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของกำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุง ทหารเรือตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับคุณภาพชีวิต และข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคุณภาพชีวิตของกำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุง ทหารเรือตราด โดยศึกษาคุณภาพชีวิตใน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านสวัสดิการ ทั้งนี้มีประชากรในการศึกษาคุณภาพชีวิตกำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุง ทหารเรือตราด จำนวน 67 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) อธิบายข้อมูลแบบแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุง ทหารเรือตราด มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ ด้านการศึกษา และด้านครอบครัว ซึ่งเท่ากัน ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสวัสดิการและด้านสุขภาพ เรียงตามลำดับ สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า กำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุง ทหารเรือตราด มีความต้องการให้หน่วยส่งเสริมกำลังพล ร่วมมือกับ ชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดงานวันเด็ก การทำความสะอาดหน่วย โรงเรียน วัด เป็นต้น จัดโครงการส่งเสริม แนะนำให้กำลังพลและครอบครัวหารายได้เสริมอย่างครบวงจร จัดให้มีการออกกำลังกายเป็นประจำทุกวันพุธในช่วงบ่าย และส่งเสริมการศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้วยความสนใจ จากสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกกองทัพเรือ เรียงตามลำดับ

มานะวุฒิ ศรีนคร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน กองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต ของนายทหารชั้นประทวน กองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน กองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นายทหารชั้นประทวน จำนวน 200 นาย โดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ใช้สถิติการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน กองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวอยู่ในเกณฑ์สูงสุด รองลงมาคือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการมีงานทำและรายได้ ด้านการได้รับการบริการขั้นพื้นฐานทางสังคม ตามลำดับ ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสิทธิและความเป็นธรรมอยู่ในเกณฑ์ต่ำสุด โดยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาคือควรดูแลกำลังพลเพิ่มเติมในเรื่องการดูแลเมตตาสวัสดิการและเลือกปฏิบัติ ควรดูแลในเรื่องหลักประกัน และให้ความรู้คุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ที่กำลังพลพึงจะได้รับให้ครบถ้วน รวมไปถึงการดูแลให้กำลังพลได้รับการบริการขั้นพื้นฐานทางสังคมให้ทั่วถึง เสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่เหมาะสม ปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น จากการชำระค่าตามสภาพ และภัยธรรมชาติจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที

ณัฐวุฒิ พุพะเนียด (2550) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของนายทหาร
 ชั้นประทวน: ศึกษากรณีสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต
 ในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง เพื่อเปรียบเทียบระดับ
 คุณภาพชีวิตในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ
 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน สถาบัน
 วิชาการทหารเรือชั้นสูง กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารชั้นประทวน
 ที่สังกัดสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง จำนวน 120 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 เป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน สถาบัน
 วิชาการทหารเรือชั้นสูง ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 เป็นรายด้านพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน ได้แก่
 ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน
 ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และ
 ด้านธรรมเนียมในองค์กรตามลำดับ ที่มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน
 ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ นอกจากนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิต
 ตามปัจจัยส่วนบุคคลของนายทหารชั้นประทวน สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง พบว่า นายทหาร
 ชั้นประทวนที่เพศ อายุ อายุราชการ เงินเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว และระดับ
 ชั้นยศ แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพล เพื่อหาแนวโน้มในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้วิจัยเป็นนายทหารประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ทุกนายรวมทั้งสิ้น 290 นาย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บและรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ระหว่างวันที่ 10-31 มกราคม พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลา 21 วัน

เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามในการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตนายทหารประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตกำลังพลจำนวน 26 ข้อ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย 7 ข้อ องค์ประกอบด้านจิตใจ 6 ข้อ องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม 3 ข้อ และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม 8 ข้อ โดยจะมี 2 ข้อเป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม จะไม่รวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องตัวชี้วัดระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารชั้นประทวนในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดข้อมูลที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารชั้นประทวนในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงในจุดที่บกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับไปทดลองใช้กับ ข้าราชการทหารชั้นประทวนในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 11 โดยมีลักษณะเทียบเคียง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 นาย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ไม่ต่ำกว่า 0.7 และผลที่ได้คือ 0.79 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้ มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาปัญหาคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารชั้นประทวนจากการลงสำรวจพื้นที่กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารชั้นประทวนในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามอีกครั้ง และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อใช้ประโยชน์การอธิบายผลการวิจัยต่อไป
4. ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บและรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ระหว่างวันที่ 10-31 มกราคม พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลา 21 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วทั้งหมด มาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว
อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพัน
ต่อสู้อากาศยานที่ 12 เป็นการให้คะแนนแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-26 ข้อคำถามที่มี
ความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือ ข้อ 2, 9, 11 แต่ละข้อ
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เลือกคำตอบ

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางลบ 3 ข้อ

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางบวก 23 ข้อ

กลุ่มที่ 1 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่เคย	ให้	5	คะแนน
ตอบเล็กน้อย	ให้	4	คะแนน
ตอบปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตอบมาก	ให้	2	คะแนน
ตอบมากที่สุด	ให้	1	คะแนน

กลุ่มที่ 2 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่เคย	ให้	1	คะแนน
ตอบเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
ตอบปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตอบมาก	ให้	4	คะแนน
ตอบมากที่สุด	ให้	5	คะแนน

การแปลผล

คะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนน ตั้งแต่ 26-130 คะแนน โดยเมื่อผู้ตอบรวมคะแนนทุกข้อ
ได้คะแนนเท่าไร สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

คะแนน 26-60 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี
คะแนน 61-95 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่กลาง ๆ
คะแนน 96-130 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต แยกออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบ และการแบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต

องค์ประกอบ	การมีคุณภาพชีวิต ที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	คุณภาพชีวิต ที่ดี
1. ด้านสุขภาพกาย	7-16	17-26	27-35
2. ด้านจิตใจ	6-14	15-22	23-30
3. ด้านความสัมพันธ์ภาพ ทางสังคม	3-7	8-11	12-15
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	8-18	19-29	30-40
คุณภาพชีวิตโดยรวม	26-60	61-95	96-130

องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย

ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 10, 11, 12, 24

องค์ประกอบด้านจิตใจ

ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 23

องค์ประกอบด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม

ได้แก่ ข้อ 13, 14, 25

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

ได้แก่ ข้อ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21,

22

3. ในการทดสอบสมมติฐานว่า อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัวที่ต่างกันมีผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหาร ชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรืออันดับ (Nominal or ordinal scale) และตัวแปรตามที่มีระดับการวัดแบบ ช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or ordinal scale) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheff) ได้แก่ อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและการบรรยายผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

μ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

σ แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

Sig. แทนความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ใช้การวิจัยได้ทำการสอบถามข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง จำนวน 290 ตัวอย่าง ซึ่งการนำเสนอแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จะนำเสนอในรูปแบบตารางโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 20-30 ปี	40	13.79
อายุระหว่าง 31-40 ปี	100	34.48
อายุระหว่าง 41-50 ปี	100	34.48
อายุระหว่าง 51-60 ปี	50	17.24
รวม	290	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า อายุของผู้ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 เท่ากัน รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
จ่าตรี	14	4.83
จ่าโท	7	2.41
จ่าเอก	176	60.69
พันจ่าตรี	11	3.79
พันจ่าโท	8	2.76
พันจ่าเอก	74	25.52
รวม	290	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับชั้นยศของผู้ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ ชั้นยศจ่าเอก จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 60.69 รองลงมา ได้แก่ ชั้นยศพันจ่าเอก จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 25.52 และระดับชั้นยศที่มีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ระดับชั้นยศจ่าโท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	35	12.07
สมรส	249	85.86
หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่กับคู่สมรส	6	2.07
รวม	290	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 85.86 รองลงมา คือ สถานภาพโสด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.07 และน้อยที่สุด สถานภาพหม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่กับคู่สมรส จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.07

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น/ ตอนปลาย	257	88.62
อนุปริญญา	12	4.14
ปริญญาตรีขึ้นไป	21	7.24
รวม	290	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ ตอนปลาย จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 88.62 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 และน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.14

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุรับราชการ (นับจากวันที่เข้ารับราชการจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนปีเต็ม)

อายุรับราชการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 2 ปี	21	7.24
3-5 ปี	11	3.79
6-10 ปี	12	4.14
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	246	84.83
รวม	290	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุรับราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 84.83 รองลงมา มีอายุรับราชการไม่เกิน 2 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 และน้อยที่สุดมีอายุรับราชการ 3-5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.79

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว

รายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000 บาท	28	9.66
20,001-30,000 บาท	36	12.41
30,001-40,000 บาท	180	62.07
40,001 บาท ขึ้นไป	46	15.86
รวม	290	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว 30,001-40,000 บาท จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมา มีรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว 40,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 15.86 และน้อยที่สุดมีรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว ต่ำกว่า 20,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.66

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายนทหารชั้นประทวนของ
กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

นำเสนอในรูปแบบของตารางโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายนทหารชั้นประทวน ของกองพัน
ต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายชื่อจำนวน 7 ชื่อ (ด้านสุขภาพกาย)

ด้านสุขภาพกาย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
2. การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่ง ที่ต้องการมากนักเพียงใด	2 (0.69)	12 (4.14)	76 (26.21)	21 (7.24)	179 (61.72)
3. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่ง ต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ (ทั้งเรื่อง งานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)	52 (17.93)	195 (67.24)	18 (6.21)	22 (7.59)	3 (1.03)
4. ท่านพอใจกับการนอนหลับของ ท่านมากนักเพียงใด	42 (14.48)	168 (57.93)	68 (23.45)	9 (3.10)	3 (1.03)
10. ท่านรู้สึกพอใจมากขึ้นแค่ไหน ที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ ในแต่ละวัน	23 (7.93)	140 (48.28)	102 (35.17)	21 (7.24)	4 (1.38)
11. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษา พยาบาลมากนักเพียงใด เพื่อที่จะ ทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละ วัน	5 (1.72)	9 (3.10)	16 (5.52)	205 (70.69)	55 (18.97)
12. ท่านพอใจกับความสามารถ ในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา มากนักเพียงใด	55 (18.97)	163 (56.21)	55 (18.97)	12 (4.14)	5 (1.72)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านสุขภาพกาย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่เลย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
24. ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตัวเองได้ดีเพียงใด	46	141	69	20	14
	(15.86)	(48.62)	(23.79)	(7.8)	(4.83)

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาคูณภาพชีวิตผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อที่ 2 การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.72 ระบุความคิดเห็นในระดับไม่เลย รองลงมา 26.21 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 3 ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.24 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 17.93 ระบุความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 4 ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากนักน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.93 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 23.45 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 10 ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.28 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 35.17 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 11 ท่านจำเป็นต้องไปปรับการรักษา พยาบาลมากนักน้อยเพียงใด เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.69 ระบุความคิดเห็นในระดับเล็กน้อย รองลงมา 18.97 ระบุความคิดเห็นในระดับไม่เลย

ข้อที่ 12 ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมามากนักน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.21 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 18.97 ระบุความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และปานกลางเท่ากัน

ข้อที่ 24 ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตัวเองได้ดีเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.62 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 23.79 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 คะแนน จำนวนและร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพกาย

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
7-16	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	1	0.34
17-26	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	274	94.48
27-35	คุณภาพชีวิตที่ดี	15	5.17

จากตารางที่ 9 แสดงค่าคะแนน จำนวนและร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพกาย โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ มีระดับคะแนน 17-26 ซึ่งพิจารณาจากข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 94.48 รองลงมาอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ระดับคะแนน 27-35 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และสุดท้ายอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ระดับคะแนน 7-16 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.34

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายข้อจำนวน 6 ข้อ (ด้านสุขภาพจิตใจ)

ด้านสุขภาพจิตใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่เลย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
5. ท่านมีความรู้สึกพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด	36 (12.41)	143 (49.31)	88 (30.34)	18 (6.21)	5 (1.72)
6. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด	32 (11.03)	184 (63.45)	57 (19.66)	13 (4.48)	4 (1.38)
7. ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อย เพียงใด	28 (9.66)	151 (52.07)	99 (34.14)	7 (2.41)	5 (1.72)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านสุขภาพจิตใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
8. ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม	12 (4.14)	155 (53.45)	62 (21.38)	46 (15.86)	15 (5.17)
9. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยมากแค่ไหน	6 (2.07)	16 (5.52)	36 (12.41)	226 (77.93)	6 (2.07)
23. ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยเพียงใด	19 (6.55)	150 (51.72)	92 (31.72)	18 (6.21)	11 (3.79)

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาคูณภาพชีวิตผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อที่ 5 ท่านมีความรู้สึกพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมีความหวัง) มากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.31 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 30.34 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 6 ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.45 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 19.66 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 7 ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.07 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 34.14 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 8 ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.45 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 21.38 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 9 ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยมากแค่ไหน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.93 ระบุความคิดเห็นในระดับน้อย รองลงมา 12.41 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 23 ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.72 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 31.72 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11 คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของ กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพจิตใจ

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
6-14	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	2	0.69
15-22	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	250	86.21
23-30	คุณภาพชีวิตที่ดี	38	13.10

จากตารางที่ 11 แสดงค่าคะแนน จำนวนและร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพจิตใจ โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ มีระดับคะแนน 15-22 ซึ่งพิจารณาจากข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 86.21 รองลงมาอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ระดับคะแนน 23-30 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 และสุดท้ายอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีระดับคะแนน 6-14 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.69

ตารางที่ 12 จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายข้อจำนวน 3 ข้อ (ด้านสัมพันธภาพทางสังคม)

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
13. ท่านพอใจต่อการผูกมิตร หรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา แค่ไหน	46 (15.86)	141 (48.62)	69 (23.79)	20 (6.90)	14 (4.83)
14. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือ ที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่ไหน	52 (17.93)	195 (67.24)	18 (6.21)	22 (7.59)	3 (1.03)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
25. ท่านพอใจในชีวิตทางเพศ ของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึก ทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการ ให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือ การมีเพศสัมพันธ์)	39 (13.45)	171 (58.97)	59 (20.34)	18 (6.21)	3 (1.03)

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อที่ 13 ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 48.62 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 23.79 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 14 ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่ไหน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 67.24 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 17.93 ระบุความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 25 ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์) พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 58.97 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 20.34 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
3-7	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	2	0.69

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
8-11	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	145	50.00
12-15	คุณภาพชีวิตที่ดี	143	49.31

จากตารางที่ 13 แสดงค่าคะแนน จำนวนและร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ มีระดับคะแนน 8-11 ซึ่งพิจารณาจาก ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ระดับคะแนน 12-15 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 49.31 และสุดท้ายอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ระดับคะแนน 3-7 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.69

ตารางที่ 14 จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รายข้อจำนวน 8 ข้อ (ด้านสิ่งแวดล้อม)

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
15. ท่านรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน	42 (14.48)	168 (57.93)	68 (23.45)	9 (3.10)	3 (1.03)
16. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด	36 (12.41)	143 (49.31)	88 (30.34)	18 (6.21)	5 (1.72)
17. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด	32 (11.03)	184 (63.45)	57 (19.66)	13 (4.48)	4 (1.38)
18. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด	28 (9.66)	151 (52.07)	99 (34.14)	7 (2.41)	5 (1.72)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	เล็กน้อย (2)	ไม่เลย (1)
19. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสาร ที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อย เพียงใด	12 (4.14)	155 (53.45)	62 (21.38)	46 (15.86)	15 (5.17)
20. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลาย เครียดมากน้อยเพียงใด	64 (22.07)	148 (51.03)	50 (17.24)	18 (6.21)	10 (3.45)
21. สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ ของท่านมากน้อยเพียงใด	100 (34.48)	128 (44.14)	45 (15.52)	10 (3.45)	7 (2.41)
22. ท่านพอใจกับการเดินทาง ไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึง การคมนาคม) มากน้อยเพียงใด	13 (4.48)	217 (74.83)	27 (12.76)	16 (5.52)	7 (2.41)

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อที่ 15 ท่านรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.93 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 23.45 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 16 ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.31 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 30.34 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 17 ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.45 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 19.66 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 18 ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.07 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 34.14 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 19 ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.45 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 21.38 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ข้อที่ 20 ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมาน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.03 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 22.07 ระบุความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 21 สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมาน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.14 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 34.48 ระบุความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 22 ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึง การคมนาคม) มาน้อยเพียงใด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.83 ระบุความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมา 12.76 ระบุความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15 คะแนน จำนวน และร้อยละ ของคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสิ่งแวดล้อม

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
8-18	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	0	0.00
19-29	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	125	43.10
30-40	คุณภาพชีวิตที่ดี	165	56.90

จากตารางที่ 15 แสดงค่าคะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสิ่งแวดล้อม โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีระดับคะแนน 30-40 ซึ่งพิจารณาจาก ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 รองลงมาอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ ระดับคะแนน 19-29 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 และสุดท้ายอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ระดับคะแนน 8-18 ซึ่งไม่มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 16 คะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รวมทุกด้าน (รวมจำนวน 26 ข้อ)

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
26-60	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	0	0.00

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คะแนน	ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
61-95	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	199	68.62
96-130	คุณภาพชีวิตที่ดี	91	31.38

จากตารางที่ 16 แสดงค่าคะแนน จำนวน และร้อยละของคุณภาพของข้าราชการ นายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 รวมทุกด้าน (รวมจำนวน 26 ข้อ) โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ มีระดับคะแนน 61-95 ซึ่งพิจารณาจากข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 68.92 รองลงมาอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ระดับคะแนน 96-130 มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 และสุดท้ายอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ระดับคะแนน 26-60 ซึ่งไม่มีข้าราชการนายทหารชั้นประทวนมีความคิดเห็นเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 0.00

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ

อายุ	μ	σ
อายุระหว่าง 20-30 ปี	97.00	6.57
อายุระหว่าง 31-40 ปี	97.00	5.39
อายุระหว่าง 41-50 ปี	97.40	5.74
อายุระหว่าง 51-60 ปี	97.72	5.34

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	22.00	7.33	.23	0.87
ภายในกลุ่ม	286	9002.08	31.48		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.87 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	μ	σ
จ่าตรี	96.21	4.06
จ่าโท	97.00	6.43
จ่าเอก	97.27	5.65
พันจ่าตรี	97.18	7.82
พันจ่าโท	99.38	6.72
พันจ่าเอก	97.26	5.24

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับชั้นยศ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	51.64	10.33	0.33	0.90
ภายในกลุ่ม	284	8972.44	31.59		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับชั้นยศ พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.90 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	μ	σ
โสด	97.17	6.80
สมรส	97.27	5.46
หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่กับคู่สมรส	97.33	3.27

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามสถานภาพ
สมรส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	0.1	0.99
ภายในกลุ่ม	287	9023.73	31.44		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.99 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	μ	σ
มัธยมศึกษาตอนต้น/ ตอนปลาย	97.24	5.57
อนุปริญญา	97.67	5.21
ปริญญาตรีขึ้นไป	97.29	6.20

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	2.09	1.04	0.03	0.97
ภายในกลุ่ม	287	9022.00	31.44		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 5 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุรับราชการ แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุรับราชการ

อายุรับราชการ	μ	σ
ต่ำกว่า และเท่ากับ 2 ปี	96.48	4.82
3-5 ปี	96.45	8.39
6-10 ปี	99.75	7.12
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	97.26	5.42

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุรับราชการ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	94.50	31.50	1.01	0.39
ภายในกลุ่ม	286	8929.58	31.22		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุรับราชการ พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.39 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุรับราชการ ต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 6 ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีรายได้ครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามรายได้ครอบครัว

รายได้ครอบครัว	μ	σ
ต่ำกว่า 20,000 บาท	96.61	6.27
20,001-30,000 บาท	98.42	5.77
30,001-40,000 บาท	96.94	5.60
40,001 บาท ขึ้นไป	98.00	4.90

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามรายได้
ครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	103.21	34.40	1.10	0.35
ภายในกลุ่ม	286	8920.87	31.19		
รวม	289	9024.08			

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามรายได้ครอบครัว พบว่าค่าที่โปรแกรมคำนวณได้เท่ากับ 0.35 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสรุปได้ว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีรายได้ครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 29 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

ลำดับ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
1	ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2	ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3	ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีสถานะภาพสมรสแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4	ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5	ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุรับราชการแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
6	ข้าราชการนายนทหารชั้นประทวนกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีรายได้ครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

จากตารางที่ 29 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการทหารชั้นประทวนสังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมของครอบครัว ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 นั้น เนื่องจากกองทัพเรือ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและช่วยเหลือ นายทหารชั้นประทวน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีเกียรติและศักดิ์ศรี ทั้งนี้ได้มีนโยบายในการปรับปรุงสวัสดิการ การบริการทางการแพทย์ การส่งเสริมการศึกษา และฝึกอาชีพ เพื่อเพิ่มคุณภาพ และรายได้ให้แก่กำลังพล และสมาชิก ในครอบครัว ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งเป็นองค์การทางทหารนั้นมีรูปแบบการจัดโครงสร้าง หน้าที่ที่แน่นอนตายตัว มีลักษณะเป็นลำดับขั้น และมีบุคลากรจำนวนมาก ภารกิจของทหารนั้น เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติโดยตรง การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากร บุคคลในองค์การเป็นสำคัญในการที่จะปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัด กองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพัน ต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุตั้งแต่ 21-60 ปี จำนวน 290 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุตั้งแต่ 21-60 ปี จำนวน 290 คน ทั้งหมด และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานว่าข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยาน ที่ 12 อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวม ครอบครัวที่ต่างกันมีผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ไม่แตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheff) ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติเท่ากับ 0.05 การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและการบรรยายผล

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุมากที่สุด ได้แก่ อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.48 และ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.48 เท่ากัน รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 ตามลำดับ สำหรับระดับชั้นยศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุด ได้แก่ ชั้นยศจ่าเอก คิดเป็นร้อยละ 60.69 รองลงมา ได้แก่ ชั้นยศพันจ่าเอก คิดเป็นร้อยละ 25.52 และระดับชั้นยศที่มีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ระดับชั้นยศจ่าโท คิดเป็นร้อยละ 2.41 ตามลำดับ สถานภาพสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 85.86 รองลงมา คือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 12.07 และน้อยที่สุด สถานภาพหม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่กับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 2.07 ในส่วนของระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น/ ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 88.62 รองลงมาจบการศึกษาระดับระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.24 และน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับอนุปริญาคิดเป็นร้อยละ 4.14 อายุรับราชการ ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุรับราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.83 รองลงมา มีอายุรับราชการต่ำกว่า และเท่ากับ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.24 และน้อยที่สุดมีอายุรับราชการ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.79 และรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้รวมต่อเดือนทั้งครอบครัว 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมา มีรายได้รวม ครอบครัว 40,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.86 และน้อยที่สุดมีรายได้รวมครอบครัว ต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.66 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้ อากาศยานที่ 12

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ๆ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้านของคุณภาพชีวิตนั้น

ระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยาน ที่ 12 ด้านสุขภาพกาย อยู่ในระดับกลาง ๆ โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้ อากาศยานที่ 12 ได้ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด คือ ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงาน ได้อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด และระดับความเห็นน้อยที่สุดคือท่านรู้สึกพอใจมาน้อย แค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน

ระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสุขภาพจิตใจอยู่ในระดับกลาง ๆ โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด และระดับความเห็นน้อยที่สุดคือท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม

ระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับกลาง ๆ โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด คือ ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่นั้น และระดับความเห็นน้อยที่สุด คือ ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่นั้น (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีจัดการให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)

ระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่ดี โดยข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้ให้ความเห็นในระดับมากที่สุด คือ ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึง การคมนาคม) มากน้อยเพียงใด และระดับความเห็นน้อยที่สุดคือท่าน ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ที่มีอายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิต ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ส่วนใหญ่ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลาง ๆ โดยมีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ เรื่องชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน เนื่องจากข้าราชการและครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของบ้านพักที่ทางราชการจัดให้โดยพื้นที่ดังกล่าวมีการจัดตั้ง เวรยามรักษาการณ์และมีการตรวจตราในพื้นที่เวลากลางวัน และกลางคืนเช่นเดียวกับพื้นที่กองพัน และสถานที่ราชการอื่น ๆ พอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ เพราะข้าราชการทหารที่พักของบ้านพักข้าราชการ นั้นมีบ้านเป็นของตัวเอง

เกือบทั้งหมด ซึ่งจะอยู่ตามภูมิลำเนาบ้านเกิดของตนเอง มีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นในภาพรวม เนื่องจากภาครัฐดูแลสวัสดิการต่าง ๆ ของครอบครัว ถึงแม้รายได้ไม่สูงมากแต่ก็เพียงพอต่อชีวิตประจำวัน พอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตามแต่บุคคลใครจะสะดวก รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันจากการแถวของระบบทหารการชี้แจงข่าวสาร รวมถึงการรับจากสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน มีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดเพราะระบบเวลาทำงานของราชการเป็นเวลาที่ยืดหยุ่น นอกเหนือจากการฝึกเป็นครั้งคราว สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพเพราะพื้นที่ของกองพันมีบริเวณกว้างรวมถึงส่วนที่พักอาศัย ไม่มีการจำกัดให้รู้สึกแออัดและพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน (หมายถึง การคมนาคม) เพราะนอกเหนือจากการเดินทางโดยส่วนตัว แล้วยังมีรถของทางกองพันจัดให้ส่วนร่วม จากผลของการวิจัยนี้หากสภาพแวดล้อมในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 เกิดความเปลี่ยนแปลงก็จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ได้ กล่าวคือหากสภาพแวดล้อมในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ดีก็จะส่งผลแนวโน้มให้คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ไปในทางที่ดี แต่ในทางกลับกันหากสภาพแวดล้อมในกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ไม่ดี ก็จะส่งผลแนวโน้มให้คุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ไม่ดีตามไปด้วย และจากการศึกษาและได้ทำการสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 จำแนกตามอายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อายุรับราชการ และรายได้รวมครอบครัว ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ตลอดจนการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะแก่หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง เพื่อให้สามารถปรับปรุง เพิ่มเติม ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านที่ยังไม่สมบูรณ์ ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยทั้ง 3 ด้านที่เหลือดังกล่าว ข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตกลาง ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์พร้อมต่อไป ซึ่งในการดำเนินการนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกัน ทั้งจากตัวข้าราชการและหน่วยเหนือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกด้านต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 กรมต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง พบว่า ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12 มีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลาง ๆ แต่เมื่อแยกพิจารณาออกเป็นด้าน ๆ แล้วจะเห็นว่าด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่ดี ส่วนด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม อยู่ในระดับกลาง จากข้อสรุปดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านสุขภาพกาย ควรมีการส่งเสริมการตรวจสุขภาพประจำปี ให้กับข้าราชการที่มากขึ้น และส่งเสริมการออกกำลังกาย
2. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ควรจัดทำโครงการชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่หมู่บ้านพักข้าราชการ มีกิจกรรมระหว่างครอบครัวของข้าราชการ โดยเน้นในการส่งเสริมให้ครอบครัวได้เข้ามาสัมพันธภาพ มีบทบาทในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. ด้านสุขภาพจิตใจ ควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยเหนือในการปรับปรุงสถานที่ทำงาน ให้มีความพร้อมมากขึ้นเพื่อเพิ่มความสุข ลดความเครียดในการทำงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เปิดรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและครอบครัวของข้าราชการ ในเรื่องของการทำงานและความเป็นอยู่ ทุกช่องทาง การรับความคิดเห็น
2. ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการใส่ใจสุขภาพของตนเอง รวมไปถึงคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพตนเองและคนในครอบครัว

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษารูปแบบและสิ่งจำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันของข้าราชการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสุขภาพกายและด้านสุขภาพจิตใจ
2. มีการจัดการอบรม ศิลธรรม เพื่อการควบคุมอารมณ์ ความคิด และจิตใจ เพื่อส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ไม่ให้ วิตกกังวล หรือความเครียด
3. ดำเนินการติดตาม พร้อมทั้งมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน รวมถึงความเป็นอยู่ของข้าราชการและครอบครัว เพื่อนำผลที่ได้รับมาพัฒนาการในทุกๆด้านให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- ขวัญโชค กระจ่างทอง. (2550). *คุณภาพชีวิตของกำลังพลทหารกองประจำการตามแนวนโยบาย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพบก: กรณีศึกษา กองพันทหารช่างที่ 52 กรมทหารช่าง ที่ 1 รักษาพระองค์*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร ทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมชัย สวานแก้ว. (2549). *คุณภาพชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างกองการฝึก กองเรือยุทธการ*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวัลวิทย์ ผ่องใส. (2549). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนายทหารประทวนและ ลูกจ้างประจำ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ.
- ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ และประภา เพ็ญสุวรรณ. (2527). *ประชากรศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาญชัย จันทร์แจ่ม. (2542). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ*. งานนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ณรงค์กร ศิริกุล. (2547). *คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนและลูกจ้างสังกัดส่วนวิชาทหาร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวุฒิ พุพะเนียด. (2550). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน: ศึกษากรณี สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ บริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ.
- ทองพูล สังก้าว. (2540). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิพวัลย์ วรรณโชติผาเวช. (2546). *คุณภาพชีวิตผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

- นิพนธ์ คันทเสวี. (2525). *คุณภาพชีวิตสำหรับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- นิสารัตน์ ศิลปะเดช. (2540). *ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.
- ปกครอง มนธาตุผลิน. (2550). *ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรินทร์ เวียงแก้ว. (2540). *คุณภาพชีวิตของเด็กวัยเรียน โรคหอบหืด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไพศาล หน่ายมี. (2548). *การศึกษาคุณภาพชีวิตกำลังพลของศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริการรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานะวุฒิ ศรีนคร. (2550). *คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไมตรี เตชานุบาล. (2549). *ความคิดเห็นของกำลังพลที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการกองร้อยนำอยู่ กองพันเข้มแข็ง เขตทหารปลดดยาเสพติด: ศึกษากรณีข้าราชการทหารและทหารกองประจำการสังกัดกองทัพบกภาคที่ 1*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพา อุดมศักดิ์. (2516). *แนวความคิด หลักการ และวิธีการทางประชากรศึกษา*. ใน *เอกสารประกอบการประชุมเรื่องบทบาทสุขศึกษา-ประชากรศึกษาในการแก้ปัญหาประชากรและสาธารณสุข*, (หน้า 82). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เย็นใจ เลหาวิช. (2523). *การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 4(2), 50-52.
- เยาวลักษณ์ กลิ่นหอม. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งในการมองโลกของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รวมพล อินทร์ชุม. (2550). *คุณภาพชีวิตของกำลังพล ฐานส่งกำลังบำรุงทหารเรือตราด*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตสถาน.

- ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลตัวเอง การสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยอัมพาตครึ่งซีก*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารงานพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลีลสร พ่วงศรี. (2546). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหาร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณมา กุมารจันทร์. (2543). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิฑูรย์ เดโช. (2541). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ: กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจภูธรที่ปฏิบัติราชการในจังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ. (2532). *คุณภาพชีวิตของชาวนาในพื้นที่ ตำบลกระแจะ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. ปัญหาพิเศษทางสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา.
- สนธยา ทรัพย์สกุล. (2549). *คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน: ศึกษากรณีนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนุปิฎ. (2525). *ประชากรกับคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์.
- สุทธิพร บุญมาก. (2544). *คุณภาพชีวิตของพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ส่วนกลาง กระทรวงสาธารณสุข*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุทธิลักษณ์ สุนทโรดม. (2537). *มาตรการทางกฎหมายต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุเทพ พูลวงษ์. (2549). *หลักการพัฒนาชุมชน*. ขอนแก่น: โอเดียนสโตร์.

- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล. (2541). *เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัดและ 26 ตัวชี้วัด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- แสงรัตน์ เดชอุดม. (2543). *คุณภาพชีวิตของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์สังกัด กรมการศาสนา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรรพรรณ เงามประเสริฐวงศ์. (2543). *คุณภาพชีวิตของพนักงานทำงานกะกลางคืน: ศึกษากรณี: ศูนย์ปฏิบัติการเช็ค บมจ. ธนาคารกรุงเทพ. งานนิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- Benet, N. (1975). *Population growth, Individual demographic decisions and the quality of life*. Bangkok: Mahidol University.
- Delamotte, Y., & Takezawa, S. (1984). *Quality of working life in international perspective*. Geneva: International Labour Office.
- ESAP. (1990). Guidelines on methodological approaches to the conduct of a regional Survey. *Southern Africa Report Archive, 11(4), 8*.
- George, L., & Berson, B. (1980). *Quality of life in order person*. New York: Human science.
- Skrovan, D. J. (1983). *Quality of work life: Perspective for business and the public sector*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- World Health Organization [WHO]. (1984). *World neighbors helping parents*. Geneva: United Nations.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณภาพชีวิตนายทหารชั้นประทวนของกองพันต่อสู้อากาศยานที่ 12

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบคำถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นหรือตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ปัจจุบันท่านมีอายุอยู่ในช่วงใด

() 1. อายุระหว่าง 20-30 ปี	() 2. อายุระหว่าง 31-40 ปี
() 3. อายุระหว่าง 41-50 ปี	() 4. อายุระหว่าง 51-60 ปี

2. ระดับชั้นยศของท่านคือ

() 1. จ่าตรี	() 2. จ่าโท
() 3. จ่าเอก	() 4. พันจ่าตรี
() 5. พันจ่าโท	() 6. พันจ่าเอก

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด	() 2. สมรส
() 3. หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่กับคู่สมรส	

4. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา	() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย
() 3. อนุปริญญา	() 4. ปริญญาตรีขึ้นไป

5. อายุรับราชการของท่าน (นับจากวันที่เข้ารับราชการจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนปีเต็ม)

() 1. ไม่เกิน 2 ปี	() 2. 3-5 ปี
() 3. 6-10 ปี	() 4. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6. รายได้รวมต่อเดือนของท่านและครอบครัว

() 1. ไม่เกิน 20,000 บาท	() 2. 20,001-30,000 บาท
() 3. 30,001-40,000 บาท	() 4. 40,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตกำลังพล

คำชี้แจง: ข้อคำถามต่อไปนี้จะถามถึงประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของท่าน ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาให้ท่านสำรวจตัวท่านเอง และประเมินเหตุการณ์หรือความรู้สึกของท่าน และ

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่เหมาะสมและเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด โดยคำตอบมี 5
ตัวเลือก คือ

ไม่เลย หมายถึง ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย รู้สึกไม่พอใจมาก หรือรู้สึกแย่มาก
เล็กน้อย หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นนานๆครั้ง รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อยรู้สึก

ไม่พอใจ หรือ รู้สึกแย่

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง รู้สึกพอใจระดับกลาง ๆ
หรือรู้สึกแย่ระดับกลาง ๆ

มาก หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อย ๆ รู้สึกพอใจหรือรู้สึกดี

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุดหรือรู้สึกว่
สมบูรณ์ รู้สึกพอใจมาก รู้สึกดีมาก

ข้อที่	ในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่ เลย	เล็ก น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้อย่างใด					
2	การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักอย่างใด					
3	ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)					
4	ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากนักอย่างใด					
5	ท่านมีความรู้สึกพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด					
6	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด					
7	ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากนักอย่างใด					

ข้อที่	ในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่ เลย	เล็กน้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
8	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม					
9	ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยมากแค่ไหน					
10	ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถ ทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน					
11	ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล มากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิต อยู่ไปได้ในแต่ละวัน					
12	ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงาน ได้อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด					
13	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมาแค่ไหน					
14	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับ จากเพื่อน ๆ แค่ไหน					
15	ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหม ในแต่ละวัน					
16	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ มากน้อยเพียงใด					
17	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อย เพียงใด					
18	ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการ สาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด					
19	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต แต่ละวันมากน้อยเพียงใด					
20	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อย เพียงใด					
21	สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อย เพียงใด					

ข้อที่	ในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่ เลย	เล็กน้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
22	ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึง การคมนาคม) มากน้อยเพียงใด					
23	ท่านรู้สึกว่าคุณีชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยเพียงใด					
24	ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตัวเองได้ดีเพียงใด					
25	ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน? (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือ การมีเพศสัมพันธ์)					
26	ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด					